

KÅRÖD HEDE-BLADET NR 17

December 2007

Kära släktingar!

År 2007 har snart tagit slut och det är dags att släppa ut ett nytt Kåröd-Hede-blad i den kalla decembervinden. Men vi minns samtidigt sommaren, t.ex. ostindiefararen i släktens farvatten mellan Orust och fastlandet.

Vi kan notera en försäljningsframgång med släktboken Jordbrukare och sjöfarare inte bara i vår ej så talrika förening utan fastmer bland boende på Stillingsön tack vare den kulturintresserade lanthandlaren. Föreningens medlemmar tycker vi bör köpa på sig några extra ex. för att kunna ge bort i present, julklapp, studentpresent etc. Det gäller att göra reklam för släkten - ingen annan gör det! Beställ av Olof Johnard.

I årets blad visar Christina Andersson hur vår planerade nedtecknande av släktens liv och leverne under 1800-talet kan te sig med utgångspunkt i egna bevarade familjedokument och foton.

Vi räknar med att samla materialet grupperat släktvis på en CD-skiva, som skall kunna köpas för en billig penning så småningom. I sommar planerar vi ett släktemöte och då kan vi förhoppningsvis visa lite mer av arbetet och få in lite synpunkter.

Alla medlemmar önskas

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

(Medlem blir man genom att raskt betala in 100 kronor till postgiro: **942614-9**)

Olof Johnard / ordförande
Skårsgatan 14 41269 Göteborg
tel. 031-407506 e-post
gvp003782@brikks.com

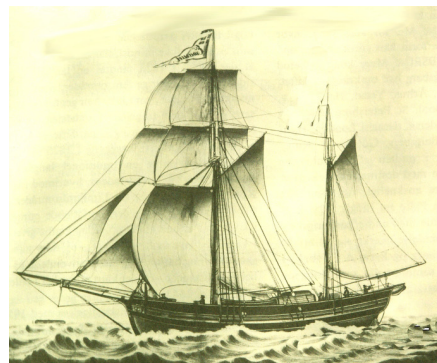
Christina Andersson

Götheborg med kurs mot Göteborg

Stillingsön von oben juni 2006

Galeas

Bernt Nilsson föddes på Kåröd den 2 april revolutionsåret 1789. Han var Inger och Nils Rasmussons tredje barn. Tio barn föddes i familjen av vilka nio levde till vuxen ålder. Fyra av dem blev över 80 år, två av dess tom över 90. Att så många överlevde och dessutom blev så gamla är anmärkningsvärt inte minst med tanke på de öden som skulle drabba Bernts egna barn.

Tjugofem år gammal gifte Bernt sig med sin kusin, den då nittonåriga Inger Johanna Larsdotter från Resteröd, dotter till Bernts farbror Lars, Restenäs. Vigseln ägde rum den 21 oktober 1814. I äktenskapet, som kom att vara i 21 år föddes 10 barn. Fem av dem dog före vuxen ålder.

Dödsorsaker var enligt kyrkböckerna bröstvärk, bröstsjukdom eller lungshot och i ett par fall slag, vilket kanske får tolkas som hjärtinfarkt eller stroke. Man måste komma ihåg att det var prästens lekmanabedomning som noterades i dödboken.

Åren 1834-35 vittnar om hur man på den tiden levde med dödens ständiga närvaro. Den 23 april 1834 dör den 11-åriga sonen Lars av slag. Den 2 juni dör dottern Anna Maria bara tre år gammal av samma orsak. Inger Johanna är nu gravid med sitt tionde barn som föds den 24 november och får namnet Anna Maria. Det förekom ofta att barnet som föddes efter ett avlidet barn

fick bära samma namn. I januari 1835 avlider Johanna själv bara 40 år gammal enligt uppgift av magsjuka. Kanske hade denna magsjuka något samband med de många barnafödslarna. I stort sett hade Inger Johanna varit gravid vartannat år i 20 års tid. Hon begravdes i Myckleby men hennes gravplats är okänd.

Bernt som vid 46 års ålder är änklings ansvar för sju barn i åldrarna från 2 månader till 20 år. Men än var sorgerna inte slut. Lilla Anna Maria dog 3½ månad gammal i bröstvärk - troligen lunginflammation.

Sorgeåret går till ända och den 10 juni 1836 gifte Bernt om sig med sin 25-åriga hushållerska, Johanna Maria Hansdotter från Östra Bogane i närheten av Myckleby. I april följande år föds deras första gemensamma barn, som får namnet Lars och ett år senare en flicka, Helena Caroline. Men olyckorna fortsätter att drabba familjen. Lars dör fyra månader gammal i slag och flickan vid tre månader av bröstsjukdom. Därefter kommer tre barn, Lars 1840, Carolina 1842 och Hans 1845 som alla når vuxen ålder. Ja, de blir tom riktigt gamla; 79, 92 resp 85 år.

När Bernt är 29 år gammal övertar han sin gårdsdel efter fadern och äger därmed 5/32 av det gamla säteriet Kåröd. Den 4 oktober 1819 får han fasta eller lagfart på sin del. Det skulle visa sig att hans ambitioner var betydligt större än så. En av gårdsägarna på Kåröd, Rasmus Andersson, tvingades skuldsätta sig till Bernt Nilsson och 1843 köper Bernt hans del på exekutiv auktion. Han får fasta på köpet påföljande år och är därmed den störste enskilde ägaren till Kåröd. Vid 1800-talets mitt är Bernt en välbärgad man och äger 13/32 mantal, dvs nästan halva Kåröd.

Stillingsön - en badort i tiden

Det finns inga dokument som visar hur och när badortsidéerna slog rot hos Bernt Nilsson. I familjen berättas, att Bernt Nilsson hade många släktingar som gärna kom och hälsade på sommartid. Med tiden tyckte han det blev för trångt i stugan så när Myckleby skulle få en ny prästgård och den gamla skulle rivs köpte han byggnaden, som revs och byggdes upp igen alldeles nere vid strandkanten på Stillingsön. Huset kom att heta Sjövik och kan sägas vara allra första början till badorten Stillingsön. 1862 eller 1863 lät Bernt Nilsson bygga ett tvåvåningshus, det s.k. Gamla affärshuset, inte långt från Sjövik. Av arvskifteshandlingarna efter Bernt framgår, att det fanns badhus (det senare s.k. varmbadhuset) och bassäng. Troligen uppfördes dess också i början av 1860-talet. Kanske var det en slump att badortsrörelsen startade på det här sättet, men det kunde kanske också vara så att Bernt Nilsson som den framsynta person han var insåg vilken potential som låg i den framväxande badortsrörelsen.

Alltsedan Gustafsberg utanför Uddevalla etablerades 1774 hade under 1800-talets första hälft en rad badorter grundats. På 1860-talet började man i Lysekil tillämpa läkaren Carl Curmans idéer om nyttan av salta bad i kombination med ozonrik havsluft. Den första annonsen om den nyöppnade badorten på Stillingsön återfinns i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning den 27 april 1865. I

annonsen kunde man läsa följande:

Badinrättning på Stillingsön i den Bohusländska skärgården

Vid denna nyanlagda badinrättning, belägen i en naturskön trakt på östra sidan af ön Oroust, mitt emot och med utsigt över det vackra Fräknelandet (Ljungskile), en mil norr om Svanesund, börjar badningen i medio af juni månad. Varma bad med dusch serveras i Propert badhus och för kalla bad finnes bassin.

Restauration finnes ej på stället, men tillförseln af livsmedel är riklig. Flera hushållslägenheter och enskilda rum finnes. Vidare upplysningar fås genom korrespondens med undertecknad, ställets egare hvars adress är Oroust och Stillingsön.

Bernt Nilsson är också tillsammans med brodern Olof Nilsson på Ögården och O.J. Johansson involverad i byggandet av en ångbåtsbrygga. Enligt ett av herrarna undertecknat kostnadsförslag - tyvärr odaterat - skulle materialkostnaderna för en "ångfartygsbrygga" vid Stillingsön belöpa sig till 139 riksdaler riksmünt och 33 öre. För *allt arbetet och uppbyggande af nämnde brygga samt bergssprängning skulle Martin Nilsson erhålla 150 riksdaler*. Förmodligen har dokumentet skrivits på 1860-talet.

Bernt Nilsson dog 79 år gammal den 16 februari 1868 på Serafimerlasarettet i Stockholm, där han vårdades för cancer. Bouppteckningen tar upp följande fasta egendom:

1. 5/32 mantal säteriet Kåröd, ärvt och förvärvat under första äktenskapet
2. ¼ mantal i samma säteri förvärvat under andra äktenskapet
3. På Stillingsön befintliga byggnader tillhöriga badinrättningen

Den lösa egendomen på Kåröd och Stillingsön är noterad i detalj, hus för hus, rum för rum. Här antecknades också

fartygsinnehav:

- hälftenägda galeasen "Linus" (finns upptagen i Svensk skeppslista 1839)
- ¼ i galeasen "Familjen" (Delägd med släkt på Arngrimseröd. Befh. L. Johansson.)
- hälftenägda jakten "Bertha"
- segelbåten "Sven"
- en roddbåt

Av bouppteckningen kan också utläsas, att det på gården fanns 4 hästar, 14 kor, 1 tjur, 12 ungdjur, 26 får, 10 höns och 10 grisar. Maria Nilsson överlevde sin make med 22 år. Hon bodde kvar i huset tillsammans med yngste sonen Hans som var ogift.

Bernt Nilsson

Född 1789-04-02, Kåröd, Myckleby, död 1868-02-16 Kåröd Myckleby.
 Far: Nils Rasmusson född 1753-04-21 Nedre Dahle, Stala socken, död 1825-05-08 Kåröd, Myckleby. Mor: Inger Olofsdotter Torbjörnsson född 1765-08-30 Rörvik Stala socken, död 1849-08-15 Kåröd, Myckleby. Begravd 1849-08-24 Myckleby.
 Gift 1:o 1814-10-21 med **Inger Johanna Larsdotter** född 1795-10-16 i Resteröd, död 1835-02-01 Kåröd, Myckleby.

Barn

Brita Berndtsdotter född 1815-08-27 i Kåröd, Myckleby, död 1893, begravd

1893-12-17 i Göteborg. Gift 1846-04-03 med skepparen Lars Johansson Arngrimseröd.

Olof Berndtsson född 1816-12-16 i Kåröd, Myckleby, gift 1858-03-26 med Amalia Bagge.
 Död Timmerman, seglare, skeppare.

Johanna Berndtsson född 1819-03-19, död samma år.

Johanna Berndtsdotter född 1820-10-23 i Kåröd, Myckleby, död 1839-03-10.

Lars Berndtsson född 1823-02-12 i Kåröd, Myckleby, död 1834-04-23.

Nicklas Berndtsson född 1825-03-16 i Kåröd, Myckleby, död 1904-05-17, begravd 1904-05-27 i Myckleby. Skeppare. Förde enl. Svensk skeppslista fr. 1860 galeasen Linus.

Christina Berndtsdotter född 1827-07-06 i Kåröd, Myckleby, död 1905, begravd 1905-09-18.
Gift 1864 med fanjunkare Filip Stjernman född 1827, död 1890.

Sophia Berndtsdotter född 1829-05-02 i Kåröd, Myckleby, död 1884-03-12 i St.Wassö, Myckleby. Gift med Peter Torberntsson, född 1823-01-04 Myckleby.

Anna Maria Berndtsdotter född 1831-11-15 i Kåröd, Myckleby, död 1834-06-02.

Gift 2:o 1836-06-12 med **Johanna Maria Hansdotter** född 1811-10-23 i Östra Bogane, Myckleby, död 1890 i Kåröd, begravd 1890-01-30 i Myckleby.

Barn:

Lars Berndtsson född 1837-04-04 i Kåröd, död 1839.

Helena Carolina Berndtsson född 1838-11-13 i Kåröd, död 1839-01-06.

Lars Bernzon hemmansägare, handlande, född 1840-06-17 i Kåröd, död 1919-03-07. Gift 1872-04-19 med Nicolina Charlotta Mattsson född 1844-04-16 i Göteborg, död 1883-02-15.

Helena Carolina Berndtsson född 1842-06-18 i Kåröd, död 1934-01-18. Begravd 1934-01-25 i Myckleby. Gift 1879-03-07 med Claes Waldemar Dahl kronolänsman, född 1848-05-03 i Sandvad, Hyssna, begravd 1905-04-18 i Myckleby.

Hans Bernzon lantbrukare, född 1845-04-09 i Kåröd, död 1930-03-23, begravd 1930-03-29 i Myckleby.

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen för släktföreningen Kåröd-Hede den 20 juli 2007.

Närvarande:

Ing-Mari Abrahamsson
Christina Andersson
Berit Carlsson
Henrik Johnard
Marie Johnard (delvis)
Gunnar Josefsson samt
Olof Johnard ordförande

§ 1

Till att justera dagens protokoll utsågs
Gunnar Josefsson

§ 2

Ordförande redovisade enligt bif. bilaga till detta protokoll kassaställning från och med övertaget från kassören Barbro Lundgren som frånträtt sitt uppdrag 2006-11-03 till och med 2007-06-30. Dessutom redovisades kostnader och intäkter för släktboken under denna tid. Konstaterades att släktboken blivit en försäljningsframgång på Stillingsön tack vare försäljningen i Stillingsöns lanthandel. Föreningens kostnader för boken vägs till större delen upp av intäkterna. Verifikationer och underlag lämnades till revisorerna Berit och Birgitta Carlsson som skulle avge revisionsberättelse för angiven tid.

§ 3

Diskuterades fortsättningen på släktboken som avses omfatta 1800-talet. Christina Andersson exemplifierade hur den kunde utformas. Med utgångspunkt från det material som redan finns i Disgen kompletterat med uppgifter och dokumentation som kan drivas fram från

släkten varvid särskilt nämndes släkten Samsioe skulle textmaterialet utarbetas och bildsättas.

Christina Andersson och Olof Johnard skulle svara för detta.

§ 4

Diskuterades frågan om tidpunkt för nästa släktmöte och beslöts att genomföra det i september 2008, varvid ett givet programinslag skulle vara föredrag och exempel från den planerade boken. En grafisk utformning av ett släktträd står fortfarande högt på önskelistan.

§ 5

Föreningens fortsatta verksamhet ventilerades, varvid en aktivitetspräglad inlägg av Henrik Johnard gick ut på större ansträngningar i rekryteringsarbetet för att utöka det ganska blygsamma medlemsantalet (ca 40 betalande). Ordföranden pekade på möjligheten stadgarna ger att lägga föreningen i malpåse under en period och att endast släktforskningsarbete och publicering bedrivs för de medel föreningen har. Beslöts att frågan om föreningens fortsatta verksamhet skall ställas på släktmötet 2008. Föreningens hemsida bör dessförinnan uppväckas och aktiveras med tekniskt bistånd av Anders Johnard och redaktionellt av Christina Andersson.

§ 6

Sammanträdet avslutades.

Raneberg dag som ovan

Olof Johnard / ordförande

Justeras:

Gunnar Josefsson

